

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6icia una data pe sept6mana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru tieri 6terne 15 . sun. pe unu anu s6u 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunat6ria. Se prenumera la postale a. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 54.

Braslovu, 11. Iuliu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Proprietatea de pamantu si natiunalitatea.

Se presupunemu, ca dela anulu 1750 si pana la a. 1830 tier'a prin comereciu nu va fi castigatu atata numerariu catu a castigatu dela 1830 pana la 1850; si in acesti douedieci de ani nu a castigatu mai multu decat in cei din urma 10 ani le-a placutu arendasilor de vami a arata; totusi am avea trii epoce comerciale, in care amu fi produsu unu escedentu de 1245 de milioane de lei. Dar noi ne indestulam in argumentarea n6stra cu cele doue epoce din urma, adeca dela 1830 pana la 1860, de candu amu realizatu unu escedentu pe asta cale, celu pu6inu de 830 mil. lei in Munteni'a.

Se presupunemu ca inainte de acea epoca n'a fost de locu numerariu in tier'a, si ca afara de val6rile aratate de vamesi, altele nu au intratu de locu in ea; se ignoramu ori ce impregiurare prin care se strecor6 numerariu intr'o tier'a c6 Munteni'a, si se ne tienemu numai de 830 mil. lei in numerariu, ce de siguru lamu avutu si aru trebui se-i avemu. Se nu tienemu s6mani de sumele, care de si neinsemnate in proportia cu obiectele consumate de armiile straine de invasia, sunt totusi c6 sume destulu de considerabile, cu unu cuventu se sc6temu din calcululu capitalulu de moneta, t6te evenimentele, carii de siguru l'au sporitu, si chiaru din simpl'a suma de 830 mil. lei se subtragemu 37 mil. 800 mii lei tributulu platitu Portii dela a. 1832 pana la 1860, caci in cei din urma doi ani i s'a retienutu banii spre a rafui socotelile telegrafiei si ale ostirei de ocupatia: totusi si totusi in contra tuturor silintieloru n6stre de a face calcululu in defav6rea escedentulu remasu in manile n6stre, trebuie se avemu in tier'a apr6pe 800 mil. lei moneta!

Dupa rezultatulu feliuriteloru cercetari, in manile locuitorilor dela sate nu se afla mai multa moneta de catu de 4 ori sum'a unui quartalu de contributia, adeca 60 mil. lei. In unele parti raritatea monetei este asia de mare, ca in 3 sate nu poti schimba o lira. Cu sigurantia potiu afirm'a dupa incredintiarea mai multoru agenti fiscali, ca dela locuitorii muncitori ai pamentulu nu s'ar putea radica deodata trei quartaluri de dare (45 mil.), fara c6 se se imprascia capitalurile din orasie, si la orasie nu vei afl6 mai multi bani gat'a de catu se acoperi celu multu alte 3 quartaluri pentru t6ta tier'a, adeca 90 mil. T6te aceste facu sum'a de 150 mil. lei moneta cerulat6re in tier'a. Unde este dar restulu de 650 din cele 800 mil. ce trebui'a se'i avemu pastrati numai din beneficiulu comereciulu esternu de 30 de ani?

Unu cuventu esplica acestu deficitu spaimentatoriu; unu cuventu, carele inculpa mai tare pe proprietarii nostrii fonciunari de catu se se mai p6ta escusa si a pretinde la compatimirea cuiva; acestu cuventu este absentismulu loru.

Petrecerea in strainatate s6u absentismulu este acelu monstu, carele nu numai ca a inghititu mai totu escedentulu productulu natiunii, dar amenintia a sec'a de siguru si sorgentulu de unde a esitu acestu esce-

dentu. Spre adausu la nenorocirea n6stra, absentismulu ru a fostu simtitu numai atunci, candu avutii nostri erau in strainatate, ci chiaru si candu ei cu corpulu se aflau in tier'a, gravitatiunea spiritulu loru inse fiindu in afara de tier'a, acestu absentismu moralu au scosu si sc6te pe fiacare anu diecile de mil. de pe mosiile manastirilor instrainate, elu a inavutitu mai multi viziri si diplomati straini, elu a causatu acelu refluxu, acea perire grabnica a numerariulu din circulatia ce amu pomenit'o in intervalulu intre publicarea conventiei si alegerea principelui. Ac6sta din urma emigrare de bani spre a face politica in strainatate, nu a contribuitu pu6inu la inreutatirea crisei comerciale ce se escase pu6inu mai nainte de promulgarea conventiei, si p6rta o parte insemnata a causeroru, pentru carii acea crisa continua si astadi. Totu aceste jertfe ale ambitiunii personale, s6u ale unei clase ce uneltea ver' unu scopu partialu, au afundatu multe mosii in datorii, din care vedi bine c6 pe la calea ordinara a productiei nu e cu putintia se se licuideze. Speranti'a dar a remasu intr'unu mediulocu extraordinariu; apoi fia urmarile acestui mediulocu de scapare de datorii, mai fatale tierrei de cumu sunt datoriile pentru datorasiu — pu6inu le pasa DDLoru!

Dar' daca acestu absentismu moralu al clasei mai avute si conduc6t6re a politicei tierrei, ne a fostu atatu de daunosu (pagubitoriu), castigat'a tier'a ceva din desulu loru absentismu fisicu, din desele loru escursiuni si petreceri cu anii „in Europ'a?")

Lips'a totala de imbunatatiri pentru inmultirea productiei, pe carii vediendu-le in alte parti le-aru fi pututu introduce si la noi, ne arata ca in cele materiali nici tier'a nici insusi averea absentiloru n'a castigatu nimicu din absentismulu loru; iar in cele intiesuale s6u spirituale si mai pu6inu, s6u daca vrei — amu profitatu cu inplantarea vitieloru colportate din strainatate mai multu.

Candu chemi'a ne arata ca oricare pamantu s6ca, daca nu i se reintercu elementele pe care cultur'a i-le a redicatu, economi'a rurala din partea afirma adeverulu, ca ori-ce mosia s6u pamantu productivu se sfrsiesce, daca productulu (venitulu) lui in departare de elu se chieftuesce, In locu se reintre o parte a venitulu c6 amelioratia spre a re-da sfrisit'a putere a pamentulu, se consuma de parte de tier'a. Eata un'a din fundamentalele cause, pentru care mosiile n6stre nu v6 pretiu!

Absentismulu avutiloru nostrii proprietari lipsesce agricultur'a nu numai de ajutoriulu capitaleloru, dar' si de sprijinulu moralu, carele e mai pretiosu de catu celu pecuniariu, caci numai influinti'a morala va mantien6 intre clasele economice ale societ6tiei acea simpatia mutuala, care atatu e de importanta pentru pacea publica.

De doue secle politic'a nenorociteloru pentru natiune evenimentele, a lipsitu tier'a (mosiile) de elit'a locuitoriloru. In capitala la curtea domn6sca si la cele straine, se urdi6u itiele politice si ale intrigiloru pentru putere. O parte mare a mosiiloru a caditu in manile 6spetiloru din Fanaru. Acestia si mai pu6inu au fostu si au pututu fi dispusi a popul6 mosiile. (Va urm'a.)

Brasiovu. **Combinatiuni politice cu referinta la romani.**

Motto: *Es ist dafür gesorgt worden, dass die Bäume nicht in den Himmel wachsen sollen.*

Noi punemu prea puçinu temeiu pe asia numitele combinatiuni séu profetii politice, prin urmare mai totdeauna candu citindu in foile periodice damu preste asemenea incercari ale unoru ómeni de a strabate cu ochii mintii loru in viitoru, le trecemu cu vederea si întórcemu privirea nóstra la altele. Nu punemu temeiu pe combinatiuni politice care se ivescu in dilele nóstre cá si in alte timpuri, din cauza cá din multe milióne de ómeni numai la cate unulu ii este datu a stravedé cate ceva in viitoru, eara acésta anca se intempla numai in cate unu seculu séu doua o data. Politic'a este neasemenatu mai capritiósá decatu chiaru si amblarea timpului. Adesea o strinsetura de mana, cautatur'a unei femei cocheté, ból'a séu mórtea unui singuru omu si alte intemplari mai mici séu mai mari, au prefacutu combinatiunile cele mai bine calculate in fumu si in cétia.

Déca totusi astadata neamu propusu si noi a ve impartasi óresicare gacituri privitóre la evenimentele si la politic'a de façia a guberneloru si natiuniloru europene, caus'a este, cá cu privire la evenimentele din Serbi'a, Muntenegru, Itali'a si Poloni'a unele foi periodice au inceputu a trage si pe poporulu nostru romanescu in combinatiunile loru, a ne face parte la nu sciu ce resturnaturi si prefaceri din cate astépta a vedé lumea usioru credietóre, buna óra tocma precumu o facea dumnealoru pana in anulu trecut, pe candu ne plasmuia si organisa Daco-Romani'a pe sam'a nóstra, fara inse cá se vrea a ne dá si mijlócele neaperatu cerute spre ajungerea scopului — de si aceleasi era bagatele pe lenga ceea ce era odinióra imperiulu romanu, de es. o armata de 2—3 sute mii, o miisióra de tunuri, cateva dieci de milióne de galbini, o aliantia cu cateva puteri mari si alte amerunte de acestea.

Ei, dara acumu s'au schimbatu combinatiunile in privinti'a Daco-Romaniloru. Amu vediutu cu totii, ca D. Ludovicu Kossuth recomanda natiunii romane unu altu viitoru, mai siguru si mai stralucitu decatu numai o simpla Daco-Romania din Tis'a pana in Marea négra, adica: **Marea confederatiune danubiana.** Ati priceputu ómeni buni! Unu statu lungu si latu, care se se incépa din susu de Presburg si se mi se intinda preste Pest'a, Clusiu, Bucuresci, Silistri'a pana in muntii Balcanu, eara in curmedísiu dela Agram pana la Marea négra. Unu statu slavo-romano-magiaru, séu magiaro-slavo-romanu, séu romano-magiaro-slavu, — adica se ve spunu dreptu, cá noi nu scimu cumu se'lu botesamu mai frumosu, pentru cá titul'a se placa la tóte popórale si semintiile locuítóre in acésta parte a Europei, póte fi inse ca unii din cititorii nostri voru fi mai isteti decatu noi si voru afla pentru noulu statu confederatu unu nume si mai bine sunatoru, de es. panslavo-romanu-magiarescu, séu punendu in locu de panslavo — mai placutu panruso — In cele din urma priiméscase orice titula, numai se nu fia vreun'a din acelea ce nu placu Dlui Kossuth et Companiei, precumu ar fi pangermanu séu si mai reu panaustriacu.

Rogueve Domniloru, nu prea strimbati din nasu la audirea acestoru promisiuni de mare pretiu si importantia. An nu ni s'a spusu curatu, cumuca diet'a confederatiunii nu se va tiené numai in Pest'a, ci si in Bucuresci si in Agram, pe unde apoi se intielege cá va vorbi fiacare cumu a invatiatu dela mamasa; eara fiinduca magiarii nu voru intielege pe romani si pe slavii precumu nici acestia pe aceia, se va ingriji de translatori, carii pana la anulu se traduca tóte cuventarile cu certe cu totu dintr'o limba in alt'a, eara in anulu alu doilea adunanduse diet'a din nou, se vor citi tóte cuvintele traduse, dupa care apoi se voru incepe desbaterile, eara nu certele, feréscá Ddiu, ca Dv. vedeti bine, cumuca nimini nu mai are pofta de cétá, afara póte de montenegrini, bosniaci, serbi, eara mai virtosu turcii carii uitate ca nu voru se ésa de buna voia din Europ'a si se se duca de unde au venitu.

(Va urm'a.)

Zernesci. (Urmare din Nr. tr.) Ci se ne re'ntórcemu la considerarea nenorocirii de façia in Tohanulu vechiu si — de se póte, se tragamu ceva invetiatura si pentru alte comune.

A séra pe candu eramu se ne departamu din Tohanu, audiramu intre altii pe unu barbatu dicundu: „Acestea nenorociri au venitu pe satulu nostru numai de candu cutare saténu a datu indemnulu si pild'a“ oea d'inteia cá ómenii se'si asigure de focu averile loru.“ Apoi totu acelu barbatu incepù a sudui si blastama pe celu care a indemnatu mai anteu, cá ómenii se se inscrie la societatile de sigurantia. De

aci urmá firesce cá se întrebamu déca între cei pagubiti prin foculu de acumu se afla si asiguratii Ni s'a spusu cá dá, vreo siese inasi, eara între ei si acela, din a carui siura a esitu mai anteu foculu, carele inse ar trece de unu batranu cu fric'a lui Ddiu. Neamu adusu adica aminte de candu între anii 1853 si 1858 in cateva comune sasesci ardea fórté desu, de es. in Rosnovu la 1853 de optu ori s. a. s. a., inse mai totu numai siuri de a le sasiloru si asigurate, care astadi tóte se vedu recladite din pétra si coperite cu olane (tiagle). Societatea asecuratóre dela Triestu intrandu in prepusu fórté greu, cá locuitorii aceluor comune platescu tacse de securitate pe sume marisióre, numai cu scopu, cá primavar'a si var'a candu siurile sunt desierte, se le dea ei insii focu, pentru cá mai apoi se ia o despagubire buna, a opritu mai tardiu pe agentii sei, cá din cutare comune se nu mai priiméscá tacse de asigurantia, pana nu se va lamuri acésta blastamatia. Intru adevéru cá tocma si in a. tr. avuramu unu esemplu in satulu sasescu Helchii, unde cutare locuitoru sasu a platitu sierbitorului seu binisióru, pentrucá acesta se dea focu la siur'a stapanuseu, ceea ce s'a si facutu, care casu cercetanduse si adevéranduse, amendoi tecunarii caditura la temnitia grea. Intru asemenea o femeia veduva din Zernesci isi dete focu in earn'a trecuta chiaru siurei sale, carea anca era asigurata.

Este adevératu cá cei asiguratii isi restaura locuintele si adaosele loru mai totu din pétra séu caramida si le acopere cu tiégla; inse cu ce pretiu? Cu pretiulu averii totoruru celoru neasiguratii carii au arsu impreuna si apoi au remasu la sapa de lemnu, fugari pe pamentu, cersitori si peritori de fóme, apoi si cu pretiulu totalei imormentarii a moralitatii private si publice. Amu ajunsu cá se vedemu esemple, unde ómenii nu mai saru cáse ajute la stinsu de focu in partea locului unde seiu cá cei pagubiti au apucatu a se asigura.*) Amu vediutu in anii trecuti si esemplu cá acela, unde celu asiguratu nu suferia cá se'i ajute vecinii la scaparea averii ce i se consuma prin focu, pentruce? Se intielege de sine.

Se'i feréscá pe tohaneni stéoa loru cá se nu cadia si ei in prepusulu in carele au caditu cateva comune sasesci, pentrucá loru in asemenea casu lear ambla neasemenatu mai reu decatu sasiloru.

Dorimu cu totii, cá in privinti'a nenerocirii de eri se se dispuna de catra respectivele auctoritati o cercetare catu se póte mai strinsa si mai strabatatóre, eara aflanduse tetunariulu, se fia pedepsitu intocma dupa cumu o merita de aspru.

Recomendamu si parochiloru locali, cá de aci nainte se desvólte alta activitate in susutienerea religiositatii si moralitatii acestei comune, a carei locuitori sunt de altumintea ómeni harnici si destepti, numai conducatori buni se nu le lipséscá, carii se premérgea cu esemple bune in totu timpulu si in totu loculu. — G. B.

Turd'a, 12. Juliu 1862. Intieleginti'a roman'a din Turd'a luand in consideratiune zelulu celu laudabilu alu junimei nóstre, carea cu atata resemnatiune si abnegare de sine imbratiosiéza carier'a juridica spre a implini lips'a cea mai ardietórie a natiunei — si deodata neinsemnatele ajutoriri, ce incurgu la comitetulu centralu pentru ajutorirea juristiloru lipsiti de mediulóce dela academi'a din Sibiiu — pre basea ideii publicate in Nru 26 alu Gazetei Transilvaniei — necombatuta de nimene, prin urmare luat de noi cá un'a espressioné a opiniunii publice a Romaniloru — infintiá provisionaluminte unu comitetu filialu in Turd'a, care mai deaprópe se se ingriyéscá pentru juristii din comitatu, din urmatórele motive:

a) Ca maritimósele ajutorie incurse la comitetulu centralu imprastinduse fórté tare între cei lipsiti, acestia seau nu se potu ajutorá cu ele dupa cuviintia, seau nu in mesura, carea o ceru neajunsele loru si nici un'adata in proportiunea, in carea au concursu respectivii loru contribuitori. —

b) Ca comitetulu filiale prin necurmata atingere atatu cu intieleginti'a, catu si cu poporulu are si ocazioni mai dese, si motive mai ponderóse a starui pentru ajutorie banesci pe sam'a celoru lipsiti de mediulóce, cu carii si unii si altii standu in feliurite relatiuni precumu familiari, de sange, de afinitate, de amicitia, de vecinatate si contribuiescu si mai curundu si mai bucurosu — candu din contra comitetulu centrale lip-sindui astufeliu de mediulóce si interese, e silitu a se radima numai pre nobilele oferte ale intielegintiei mai cu séma.

c) Ne place a sperá, cá precumu mladitiele celea incarcate cu frupturi se pléca catra trupina in tipu de multumita

*) Acésta s'a intemplatu eri si in Tohanu.

pentru suculu trasu dintre'nsa — asia acei ajutoriti dupa absolvarea cursului juridicu se voru reintorce in sinulu comitatului la contributorii lor, de carii léga atatea reminiscentie dulci, si'si voru oferi cu preferintia comitatului lor serbiatile lor. —

Acestu comitetu filiale dara, catu se vediu organisatu, isi tienù de cea mai strinsa, dara deodata si cea mai placuta datoria a starui la toti amicii culturei si progresului nostru nationalu din comitatu, cá selu spriginésca intru intreprinderile sale — de si impregiurările, intru care se infintiã amentitul comitetu erá fórté critice si nefavoritórié, imbratiosandu inse cu caldura de intielegintia si poporu dede resultatulu amesuratu plasmuitoriloru lui. — Astufeliu din contribuirile incurse se ajutorira 3 juristi din comitatu tramitiendulise anticipative ajutoriulu lunariu, si facunduse cunoscuta v.-comitetu centralu din Sibiu atatu infintiarea comitetului filiale, catu si specificulu ajutoriu tramisu juristiloru din comitatu. — Cu parere de reu dara trebue se spunemu — cumuca v.-comitetulu centralu primi cu neplacere incunoscintiarea — si desaprobã pre façe infintiarea comitetului filiale. — Intru acestea impregiurari descuragiátore comitetulu filiale nu repasi, — ci in spiritulu celu mai moderatu — umanu si loialu remonstrã, ca: nice tientesce a detrage catu de puçinu autoritãtei v.-comitetu centralu, cá unei corporatiuni morale mai inalte — nice va separatismulu, — ci avendu in vedere scopulu principale, care e: inmultirea intielegintii in sfer'a juridica — infintiã comitetulu cá unu mediulocu, pe carelu cugetã, ca duce mai cu inlesnire la scopu; — dara acelu veneratu abia la dóue luni ne dede unu respunsu, totu numai cu negatiuni. —

In acestea impregiurari dara ne tienemu de datoria a ne da socotéla inaintea o. publicu romanu parte cá se odiehnimu pre marinimosii contributori carii cu atat'a zelu ne au sprijinitu, pentru care prin acésta le si aducemu publica multiumita — parte se damu stimulu si altoru frãti dintr'alte comitate si districte, cá se ne urmeze intru asemenea intreprinderi salutare.

Urméza ratiociniu pe lun'a lui Maiu.

Perceptiuni: Dela opidulu A. Ghirisu prin o. D. parochu P. A. Vlása 10 fl.; delà Indolu si Sciopi prin D. Prota Samuile Vlása Lászlo 11 fl.; delà Selistie prin Prota Elia Vlása 9 fl. 10 cr.; delà D. jude procesuale Josifu Moga 10 fl.; delà D. proprietariu si cetatianu Partheniu Ratiu 10 fl.; delà D. advocatu J. Ratiu 2 fl. Sum'a 52 fl. 10 cr.

Erogatiune: Juristulu in anulu III. Juliu Bardosianu 12 fl.; in anulu II. Joane Rusu 20 fl.; in anulu I. Joane Campénu (Mezei) 18 fl. Sum'a 50 fl.

Tragendu din Perceptiunea 52 fl. 10 cr.

Erogatiunea 50 „ — „

Remane superplus 2 fl. 10 cr.

Pe lun'a lui Juliu.

Perceptiuni: Din lun'a lui Maiu superplus 2 fl. 10 cr.; delà D. proprietariu din Turu Ignatiu Mariuca 5 fl.; din protopopiatulu Giurgiului, adunati prin staruinti'a D. Prota Mih. Orisanu prin D. Dr. Ratiu 70 fl.; din protopopiatulu Faragoului prin staruinti'a D. Prota Gabriele Chetianu prin D. Dr. Ratiu 35 fl. 12 cr.; delà comun'a Rachisulu rom. prin Prota J. Vlása 7 fl. 30 cr. Sum'a 119 fl. 52.

Erogatiune: Juristului Juliu Bardosianu 10 fl.; Joane Rusu 16 fl.; Joane Campénu 16 fl.; Elie Tului 10 fl. Sum'a 52 fl.

Tragendu din Perceptiunea 119 fl. 52 cr

Erogatiunea 52 „ — „

Remane superplus 67 fl. 52 cr.

Pe lun'a lui Juliu.

Perceptiune: Din lun'a lui Juliu superplus 67 fl. 52 cr.; din protopopiatulu Pocegei prin staruinti'a D. Prota S. Vlása Lászlo prin D. Dr. Ratiu 57 fl. 24 cr.; din protopopiatulu Pogacelei prin staruinti'a D. Prota Georgiu Crisan prin D. Dr. Ratiu 40 fl.; delà comun'a Filea de susu prin on. D. parochu Alesandru Baritiu 17 fl. 90 cr. Sum'a 182 fl. 66 cr.

Erogatiuni: Juristului Juliu Bardosianu 10 fl.; Joane Rusu 16 fl.; Joane Campénu 16 fl.; Porto postalu pentru un'a scrisóre tramisa la comitetulu centrale din Sibiu 21 cr. Sum'a 42 fl. 21 cr.

Tragendu din Perceptiunea 182 fl. 66 cr.

Erogatiunea 42 „ 21 „

Remane superplus 140 fl. 45 cr.

Dela comitetulu filiale din Turd'a pentru ajutorirea juristiloru lipsiti de mediulóce delà academi'a din Sibiu — prin Prota Elie Vlása, pres. comitetului.

Turd'a 18/7. 1862, Eri amu intielesu din Fontana secura, cumuca marit'a tabl'a regésca din M.-Osiorheiu a tramisu una ordinatiune la tribunalu comitatului de aici, cá de aci inainte tóte protocoale luate cu partile in cause civile si oriminales, cu unu cuventu tóte actele judecatoresci se se pertrapeze numai in limb'a unгурésca.

Cine nu vede in aceasta ordinatiune o renitentia faça cu ordinatiunile guberniului; in. r. guberniu adeca pentru impacarea totoror interestorulu a ordonatu prin § 54 alu instructiunei comitatelor, cá se se respecteze limb'a nunumai a privatiloru, ci si a comunelor nemagiare, iar' marit'a tabla regésca prin astufeliu de ordinatiuni restorna acele dispositiuni salutari, bá nu puçinu compromite auctoritatea guberniului, dar mai alesu voi'a Maiestatii Sale imperatului, carea préinalta prin resolutiunea sa din 27. Nov. si 12. Dec. 1861 prégratiosu a aprobatu acea instructiune. Aru fi odata timpulu, cá m. tabl'a regésca, dar tóte si auctoritatile publice se se conformeze vointiei pre inalte si se numai invenineze cugetele ómeniloru, care si de altumintea sunt destulu de sguduite din alte cause, ca déca m. tabl'a da esemple de nesupunere la voi'a Maiestatii Sale, cumu va poté cineva pretende cá ofioiale subalterne se fia ascultatóre? Si cumu va judeca m. tabl'a pe neascultatori, daca in sa e neascultatóre? Cu tóte, ca noi nu recunoscemu de locu, cumuca m. tabl'a ar avé competinti'a a da astufeliu de ordinatiuni, dar' nu potemu din destulu trage luare aminte atatu a in. cancelarii regesci, catu si a in. regiu guberniu la aceste fapte, care ne turbura din temelia; si a ne ruga chiaru si pe calea publicitãtei, cá se se puna odata stavila la aceste porniri reactionarie, ceea ce si credemu dela atitudinea in. guberniu, ca nu preste lungu tempu se va intempla.

X. Y. Z.

— Descrierea certelor confiniare scl. (Urmare din Nr. tr.) Noi ne tiemurimu a comunica din tóte certele delineate numai cele nóua pana acumu mai necunoscute, adeca: Ca in 4. Oct. 1861 ei romanii Rocneni, aru fi omoritu in padure sasulu din Jadu si ei aru fi pusu servitoriulu lui pe focu; ca chiaru supt cercetarea comisiunei ordinate de guberniu si comand'a generala ar' fi respunsu Rocnenii, cumuca ei nu cunoscu neci o linia de granitia(?) (ad. su comunisti?) si neci ca voru tienea-o de iaru si taié in bucati; ca Ilvamicienii aru fi rapitu lemnele taiete si puse in stangini delà Jádieni, Rebrisioreni liãu depredatu padurile si Neposenii le au rapitu si aratu locurile, au stricatu movilele inaintea ochiloru deregatorii districtuale Naseudene fara a fi fostu pedepsiti.

La aratarile si plansórea loru catra Imperatulu r. gubernu a lasatu cu putere armata se se iee armele dela Neposeni (numai?) si cu ordinatiunea din 23. Aprilie 1862 Nro 804 se denumi pe calea politica o comisiune guberniala spre a renoi lini'a Horvatiana, ce era cassata de Mai. Sa, si se hotarise neschimbabilu: guberniulu va face, cá se se simtia o asprime neccesorabila a legéi, candu cineva s'aru mai incercã a trece aceasta linia.

Sasii au recursu in contra ordinatiunei acesteia, din cauza ca regularile de granitia numai pe calea judecatii se potu face.

In 25. Aprilie 1862 la porunc'a r. guberniu capitanulu districtului Naseudu secuestrã totu otarulu de cërta pana la culmea muntiloru si secuestrulu l'au pusu cu asistintia de gendarmi, cu tóte acestea Feldrenii in 5. Maiu 1862 au navalitu in otarulu Jádieniloru si pana in 8. Maiu au aratu si semanatu nunumai pamenturi comunale, ci si private, si le au impartitu intre densii, gonindu pe Jádieni cu vite cu turma cu totu.

Pe calea presidiala gubernulu a datu la magistratulu Bistritianu ordinu, cá in contra astorufeliu de navaliri ale romaniloru se se intrebuintieze gendarmeri'a si magistratulu facù acésta, si acumu sta gendarmeria; si de o parte si de alta in o pusetiune dusimanósa; si romanii cu asistintia de gendarmeria au manatu vitele sasiloru din otarulu loru secuestratu, storcundule sume de bani, nevrendu altufeliu se le deã afara si acésta si in timpulu lucrarei comisiunei, cu tóte, ca guvernulu redicase acelu secuestru nelegiuitu. Deregatori'a districtului Naseudu tienù de bune acesteia storsaturi si comisiunea guberniala anca tacù cá pescele; apoi neposenii nu dau afara vitele sasiloru Pinticeni neci cu bani, cu tóte, ca supremulu capitanu a poruncitu se faca acésta, si ei lucra pana adi cu vitele sasiloru. (Dupa cumu cunóscemu caracterulu granitiariloru, trebue se dicemu, ca acésta e o minciuna din cele mai cornurate, si cu buua séma, de aceea nu dau vitele afara, pentru ca sasii nu vréu se le rescumpere pedeplinu pagub'a ce le au facutu in otaru in semanatari, ceea ce si de altadata s'au mai intemplat si se intimpla intre ori ce vecini R.)

Comisiunea guberniala au cercetat linia horvathiana pana la otarulu intre Pintacu si Neposu dupa protocolulu comisiunei horvathiane si au renoitu acésta linia; si acumu se afla tooma in punctulu, unde stricaserà Neposenii mobilele si nu vréu se recunósca alte linie de granitia, decatu numai verfulu muntiloru, de unde se desparte cursulu apelor, aprópe de comuna Pintacu, care nu se vede din Somesiu, oi din Bistriti'a.

In vreme ce comisiunea lucrà, Feldrenii la porunc'a judelui districtului Naseudu au alungatu pe sasii din Jadu de pe cucurudiele semenate de acestia si in 5. Juniu 1862 au navalitu cu mana armata asupra lucràtoriloru din Jadu ordinati pentru comisiune, stricandui reu la trupu si in 5. si 6. Juniu 1862 aceiasi Feldreni adunati multi la olalta au esitu la loculu ce'lu ocupase si arase cu puterea armelor pe otarulu Judului si comisiunea guberniala suptu puscaturile loru necurmate 'si continuà lucrarile. inse dupa aceea fú silita se ineteze. Sasii din Dumitra fura despoieti pe hotarulu seu din partea Neposeniloru si Rebrisioreniloru, cari nu'i batuta, ei apucandui de mani si de picioré ei maltratara intr'unu modu canibalicu séu tiranicu. Si acestea tóte, cea mai mare parte s'au intemplat inaintea ochiloru deregatorie districtuale din Naseudu; gubernulu r. dupa tóte acestea, in contra petitiunei comunelor romane, care cerea rechiamarea comisiunei guberniale si denumirea unei alte comisiuni spre a cercetá lini'a Sivcovicianá, or' se se lese in folosirea locuriloru de aratura, ce se afla in posesiunea loru peste lini'a horvathiana, pana la deciderea causei pe cale judecatorésca, oprindu pe sasi se nu faca dauna in seminaturi, decretà cu ordinatiune din 11. Juniu 1862 Nro 12970: ca problem'a comisiunei tramise de guvern e numai pentiu cercetarea linei horvathiane in sensulu resolutiunei ministeriale Nro 21813/172 1852, pentrucá se o inoiésca pe aceea cá se aiba valóre de linia provisoria de granitia intre pamentulu productivu alu demarcarei hotareloru din ambe partile, intielegunduse de sine, ca porunc'a acésta emisa pe cale politica nu atinge acelea pamenturi, care leau lucratu si ca posesiune privata nedependinta de cértá granitiara le au in posesiune comunele romane dincóce de lini'a horvathiana, diacátóre pe partea otarului sasescu, care formédia obiectulu de cértá, si acésta pana la alta porunca ulterióra, neci se póte face vreo schiambare in reportulu de posesiune.

Acésta posesiune privata sunt locurile pe care comunele Neposu si Feldra le arasera seminandule si impartindule intre sine cu puterea in timpulu dela 16. Aprilie pana la 8. Maiu suptu apararea capitanatului districtului Naseudu, in contr'a carei silnicie guvernulu nu luase neci o mesura politica spre susutienerea pazei publice, ce fú prin acésta turburata.

(Va urm'a)

AUSTRIA. Viena. Din partea majoritatii casei deputatiloru senatului imperialu se pregati si dede in Otelulu Munsch unu banchetu, la care se aflá 75 membrii din senatulu imperialu, intre carii presedintele Hain, ministrulu Schmerling, Plener si Lassel. Deputatiunea sasésca fú statatória din comitele Conrad Schmid, dep. Gull si Ranicher, in care prin toaste aratà C. C. Schmidt vii'a si general'a dorintia a natiunei sasesci sorori de a vedé esecutata constitutiunea imperiala si a vedé Ardealulu trasu in leintrulu senatului imperialu, precandu din partea deputatiloru se gramadira cu laude si complacere pentru lealitatea loru catra unitatea Austriei. — Representatiunea sasiloru din 29. Martiu se susternu de catra cancelari'a de curte tooma acum la Maiestate.

PRINCIPATELE UNITE. Celoru carii dorescu se afle sciri politice din Bucuresci, le observamu ca politic'a de aoi inca se afla in calatorii si pe la apele minerale, eara locuitorii suntu cu totulu obositi de politic'a ministeriului ca diutu. Totu ce ni se pare mai interesantu este urmatórea scire privitóre la proieptulu caliloru ferate pe care o reproducemu aici:

Ni se spune ca ministrulu din afara alu Austriei ar' fi tramisu o depesia la consulatulu seu d'aci, prin care l'aru fi insarcinatu se declare guvernulu nostru, ca elu nu va priimi junctiunea liniei ferate decatu pe la Turnu Rosiu earu nu astufeliu precum s'a votatu de camera. Nu ne miramu nici de cum de faptulu acesta alu Austriei, caci scimu de multu ca ea a combatutu totudeauna totu ce a fostu in interesulu nostru nationale; ne miramu inse cum guvernulu Austriei

crede ca nu ne cunóschemu d'ajunsu unii pe altii si nu intielege ca tocmái opunerea se ne arate si mai bine ca noi trebue se sustienemu lini'a ferata astufeliu precum s'a votatu de adunare. Cum nu intielege in sfarsitu ca amenintierea sa nu póte prinde, caci si copii cei mici sciu ca Austria este multu mai interesata decatu noi a legá caile ei ferate cu ale nóstre si ca déca n'aru voi, comerciantii toti din Austria ar' silio, caci liniile ei de nu se voru legá cu ale nóstre nu potu aduce decatu ruina tutoru intereselor Austriei si Europei. In Nrulu nostru de Sambata, cá cum amu fi sciutu dinainte, amiculu nostru Winterhalder a tratatu aceasta cestiune si acum voru urmá acele article carii dobindeseu unu interesu si mai mare. Pana atunci ne margiuimu a asicuré pe guvernulu austriacu ca guvernulu nostru va urmá dupa votulu camerei, earu nu dupa insinuirile si amenintiarile straine, alu carora efeptu din contra este, cum diseram, a ne aratá ca lini'a votata este o linia nationale. Se mai facemu inca cunoscutu ca camer'a a propusu cá linia ferata se treaca pe la Ploiesci, astufeliu precum se votase acum doi ani de adunare, earu nu pe la satulu Maia, astufeliu precum se proieptase in concessiunea acordata de catra fostulu guvern, si ca D. Brancovianu ca promisú ca va face totu ce-i va stá prin potintia pentru a se conformá patriotice si intieleptei cereri a Adunarii.

Recunósccerea Italiei si de catra Prusi'a si cea din partea Rusiei de mainainte fú incunoscintia de ministrulu pr. Ratazzi si Durando in camer'a din Turinu in 18. Iuliu, prin urmare comerciulu diplomaticu intre Itali'a noua si Rusia se va continua. E acest'a unu mare evenimentu in concertulu european, care cuprinde seminti'a inaltiarei raseloru romane. Regele Portugaliei Ludovicu e prochiamatu de ginere lui Victoru Emanuelu, care ii dede pe fi'a sa Maria Pia si pentru care se defipse in camera si zestrea de 500,000 fl. — In Madritu anca se tienú unu consiliu ministerialu si se facú conclusu favoritoriu pentru recunósccerea Italiei. Pana acum recunoscú dar nou'a Italia: Anglia, Francia, Rusia, Prusia, Schwedia, Danimaro'a, Olandia, Elvetia, Belgia, Grecia, Portugalia, Turci'a, Tunisu si Marocu si Statele americane. — Austri'a a priimitu in audientia pe noulu solu extraordinariu alu reg. neapolitann, tramisu cu acreditivele. —

Alianti'a intre Franci'a, Rusi'a si Itali'a noua in caus'a orientala, italica si danimarea, 3 noduri gordiane, e obiectulu coniecturarei politice, si scirea oficiósa despre intelnirea imperatului Napoleonu, Alessandru si regele Prusiei in Sept. da nutrementu la combinatiuni, cumca Prusi'a se va alaturá la alianti'a de susu, si Austria va remané earasi izolata, cá si in caus'a recunósccerei Italiei. —

Garibaldi in Sicilia, cetatea Termini si Cefalu vorbi catra poporu in contra lui Napoleonu cam asia: Recunósccerea Italiei din partea Rusiei e o rusine dupla pentru noi, 1) pentruca ea s'a mediulocitu prin Napoleonu; protectoratulu barcatului celui intinatu cu sange, a mecelatoriului de poporulu parisianu, se fundéza asupra Italiei si elu sustiene bandele brigantine in sudulu Italiei, 2. Pentruca ea se facú pe lunga o concessiuneteameda, cá scól'a polonica se se desfiintiedie, si generosii tineri poloni se fia siliti a parasi Italia, unde aflara locu de libertate.

Aceasta vorba a lui Garibaldi a facutu sange reu in franci si chiaru si in camer'a din Turinu, unde parte se escusà, parte se invinui Garibaldi si i se desaprobà aceasta vorba, cá a unui cive privatu; intr'aceea atatu Rusia, catu si Anglia tramitu corabii la Sicili'a, cá se vigieze asupra espeditiunei garibaldiane, o mesura calculata in favórea sustienerei tronuriloru in contra democratismului. —

MAI NOU.

Mai. Sa a resolvatu in 14. Iulie caus'a drumuriloru ferate in principiu asia: drumulu de Tissa dela Oradia si Aradu prin Ardealu preste Sibiiu si Brasiovu e concesu si ministrulu de negociu si economi'a poporala e insarcinatu a intrá in negociatiune cu intreprindietori harnici pentru continuarea acestoru linie de drumu feratu.